

Landsstýrið hevur enn onga loysn!

150 mill. kr. meira í umfar loysa ikki búskapartrupulleikar. Tær hjálpa lítið tí fiski-flota, sum gjørdist ov dýrur fyrst í 80'unum. Hvat skalt tú gera, Finnbogi?

Undanfarna landsstýri setti í verk ta strangastu stýring, higartil er roynd í Føroyum, serliga viðvíkjandi fiskivinnuni og landskassans iløguvirksemi. Vit gjørdi hetta í áðan av, at mong samanhagadi tiltøk skuldu og skulu fremjast, áðrenn vit lógu á heilt tryggari kós nøkur ár framvir.

Kortini var henda stýring ikki nóg strong, tí alt ov nógvir samfelagstættir og samfelagsvirksemi blivu ikki samskipað nóg væl.

Havi nevnt hesar so ofta, kommunalt og felagskommunalt virksemi, kreditveiting (peningastovnar), framleiðsluval og sola (Føroya Fiskasola) og privat iløguvirksemi.

Skal tí ikki fara í smálutir við hesum nú, men bert umrøða nakrar fylgjur av tí, sum landsstýrið nú sýnist ætla at gera, geva samgonguni vælmeint ráð um, hvar hon kann fara eftir peningi, og síðan siga, hvat hon eigur at gera við henda pening, og hvat hon annars

kundi framt av skilagðum tiltøkum.

»Bjarga Fiskivinnuni«?

Tá lögmaður Jógvan Sundstein í Útvarpi Føroya boðar frá, at landsstýrið ikki ætla at fremja nakrar lættar loysnir, sum kunnu koyra okkum longur út búskaparlaga, kundi hetta bent á, at hann er greiður yvir, at spurningurin ikki er so einfaldur, sum at taka 150 mill. kr. frá skattaborgarunum og flyta hesar til teirra, sum hava gjørt rakstur in av okkara flota so dýran og skeivan, ella til teirra, sum framvegis ikki vilja ásanna, at vit nú mugu leggja á annan bógv í veiðu, framleiðslu og sølu.

Kortini hava bæði lögmaður og figgjarmálaráðharrin nærur bert talað um at krevja 150 mill. kr. eyka í tolli og skatti til nakað, teir nevna »at bjarga fiskivinnuni«.

J. Sundstein sigur, at nú skulu vit, áðrenn vit geva hin lovaða skattalættan og fara

undir sanering av fiskiskipaflotanum, bert fara ein litlan »svip-túr« longur upp í skattastigan, og sum eina »eingangsinnspræning« lata fiskivinnuni — les Fiskasöluni, bankunum, service-stovnum (ráðgevmum) o. ø. — 150 mill. kr. Síðan fáa vit í eini handavend eitt sund og friskt vinnuliv.

Finnbogi Ísakson heldur hin vegin ikki, at vit so skjótt grøða vinnulivið. Ja, kanska ikki eftir 4 árum, sigur hann, men hann er samdur í, at borgarin noyðist at rinda enn eina ferð eitt »eingangsgjald« upp á 150 mill. kr. til fiskivinnuna.

Hetta loyvir hann sær, tí hann trýr, at neyðareggið um avtøku av kreppulógini — tann lóg sum í peningi telur minst av stóra takinum av loftingarlógum — hevur hult tann veruleika í mjørka, at nýggi figgjarmálaráðharrin hevur ikki rætt hond frá síðu fyrri at avmarka heimtøkuna av lánun til Føroya.

»Ongin, sum ætla sær lán uttanlands, skal koma til

min«, segði hann. Kortini jättar Anfinn Kallsberg hvønn dag lantøkum — eitt nú til stórsyndaran SEV og kommunur, sum eru skuldbundin 3-4 ferðir álíkningina, til graslíkisvallir o. a., og samstundis loyvir hann peningastovnum óavmarkað at taka heim valutalan, finanslán, Interbank-lán, leasinglán, billán, og hvat tey nú eita.

Fólkafløkkurin

næstan sloppin

í landskassan.

Men gloymdi Lassa.

Í valstríðnum ávaraðu vit staðiliga imóti troðkan Fólkafløksins — og framstandandi limum hans — fram at landskassanum. Teir hin vegin settu øll segl til við Fiskasölu, bankum (ársfrágreiðingar), Reiðarafelag, sokallaðum vinnulivsmönnum og mongum øðrum, sum royndu at rættvisgera, at velduga umfordelingin frá framleiðandi til fyriskipandi og umsitandi »vinnulivsmenn« skuldi økjast enn meira.

Vit javnaðarmenn vóru ikki nóg dugnaligir til at skapa fatan fyrri hesum vanda, og tá teir so finguv rent rasistiska tiltaki Óla Breckmann og Osmund Justinussens í Namibia til ágang á privat feløg, ein-

stakar skiparar, skip og fiskimenn, varð møguleikin fyrri einum »systemskiti« skaptur.

Tjóðveldisflokkurin var alla tíðina veikur móttvegis trýstinum á stuðulsskipanina, og nú hann eftir valið — burturav borgarliggjörður við Finnboga Ísakson — varð biliga til fals, var greitt at skipa uppkrevjingarferð Ólaf Olsens, Anfinn Kallsbergs, Birgir Danielsens, Osmund Justinussens og annara.

Tað var um reppið, at vit blivu sett hundraðir av árum aftur í tíðina, har einavaldskonungar ella ein stjórnandi statt kundi áleggja skatt til sín sjálvs, heldur enn tað, sum Javnaðarflokkarnir hava ført okkum til, at vit øll rinda til felagsgagnið, til rakstur av felagshúshaldinum.

Men takið Lassa — ella Sjálvstýrisflokkinn — teir hava spraklað um smámál í hesi samgongu, síðan hon bleiv skipað. Men hesaferð raknaðu teir við av álvarmáli og søgdu, at mangt, mangt annað var at tosa um, áðrenn ein heildarloysn kom í eysjón. Tí vildu teir ikki fremja so stuttskygda partsloysn sum bert at spræna 150 mill. kr. eyka í umfar.

Hevur hetta borið í sær, at vit nú fáa eitt sakligt kjak í lag um skilabesta politikkinn, skal Sjálvstýrisflokkurin eiga tøkk fyrri tað, og tá vilja vit luttaka í kjakinum.

Figgjarmálaráðharrin

vildi heldur »bluffa«

Tilboð um at luttaka í sakligum orðaskifti um broytingar í »loftingarpolitikkinum« góvu vit figgjarmálaráðharranum undir viðgerðini av kreppulógini. Hann

ønti ikki aftur. Sjáldsagt tí, at hann ikki ætlaði at steðga lofting, tað skuldi bert siggia út »sum um«.

Tað er væl eingin føroyingur so góðtrúgvinn, at hann heldur, at ein »eingangsinnspræning« upp á 150 mill. kr. loysa rakstrartrupulleikarnar hjá skipum okkara. Tað finst sjáldsagt eingin »eingangsinnspræning«. Øll eru greið yvir, at tá hetta er gjørt, so semjast teir ikki um onnur tiltøk, og semjast als ikki um at seta onnur krøv til vinnuliv og serviceiðnað, og tí skulu teir aftur í september/oktober nýta 150 mill. kr. afturat.

Hvor skal tá gjalda?

Tí tá tora hvørki Fólkafløkkurin ella Tjóðveldisflokkurin út aftur eftir 150 mill. kr. Tí fáa vit tá val. Hvor verður tað lagna smáflokkanna. Teir eru meira viðbreknir enn teir stóru, sum betur tola at missa eitt umboð ella tvey.

Vit royndu árin 1985-88 at halda stundninginum umleið 300 mill. kr. árliga ella minni, kortini komu vit í 1988 upp á einar 430 mill. kr. og jättaðu harafturat 150 mill. kr. til serlán.

Longu nú, meðan helvtin av serlánsupphæddini er ónýtt, ætla teir í 1989 upp á 550 mill. kr., og broyta teir ikki kós, enda vit á 700 mill. kr.

Figgjarlógin skal reka samfelagið. Ein figgjarlóg, sum tá verður 3500 mill. kr., orkar ikki at lata 20% til upphald av eini »órationalari« vinnulivsskipan.

Búskaparlaga ávirkanin

Jógvan Sundstein segði, at nýtsla av tí peningi, sum var ætlaður til avlops — 400 mill. kr. í 1989 — er tað sama sum lantøka uttanlands. Hesus hevur hann rætt í.